

Haitalliset aineet ja julkiset hankinnat. Työkaluja kunnille haitallisten aineiden huomioimiseen hankinnoissa

Hannamaria Yliruusi

Turun ammattikorkeakoulu

NonHazCity & Circwaste

Tampereen kaupunki 14.2.2019

hannamaria.yliruusi@turkuamk.fi

TURKU AMK
TURKU UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

EUROPEAN UNION

EUROPEAN
REGIONAL
DEVELOPMENT
FUND

NONHAZCITY

Esityksen aiheet

- Taustaa
- Kemikaaliviisailta hankinnoilla voidaan vaikuttaa,
- Haitalliset aineet kaupunkiympäristössä,
- Miten Turussa ollaan edetty jota haitalliset aineet voidaan ottaa huomioon hankinnoissa,
- Esimerkkejä,
- Oppaita ja materiaaleja.

Taustaa: haitallisten aineiden lähteet ja minne ne päätyvät Turussa?

- Haitallisten aineiden teollisuuspäästöjä säännellään ympäristöluvissa ja päästöjä monitoroidaan.
- **Hajakuormitus pienistä lähteistä (kotitaloudet, palvelut, pienet yritykset...) on osoittautunut tärkeäksi, mutta lähteitä on vaikea tunnistaa ja hallita**
- Haitallisten aineiden monitorointi on vaikeaa ja kallista. Ainoa säännöllinen monitorointi Turussa tehdään Kakolan jätevedenpuhdistamolla.

→ Tietoa haitallisten aineiden esiintymisestä ja pitoisuuksista ympäristössämme on vähän!

Teollisuus

Yritykset

Sairaalat

Kotitaloudet

Kunnat

Hulevedet

Haitallisten aineiden tie
jätevedenpuhdistamolle ja sieltä
ulos

Jätevedenpuhdistamo

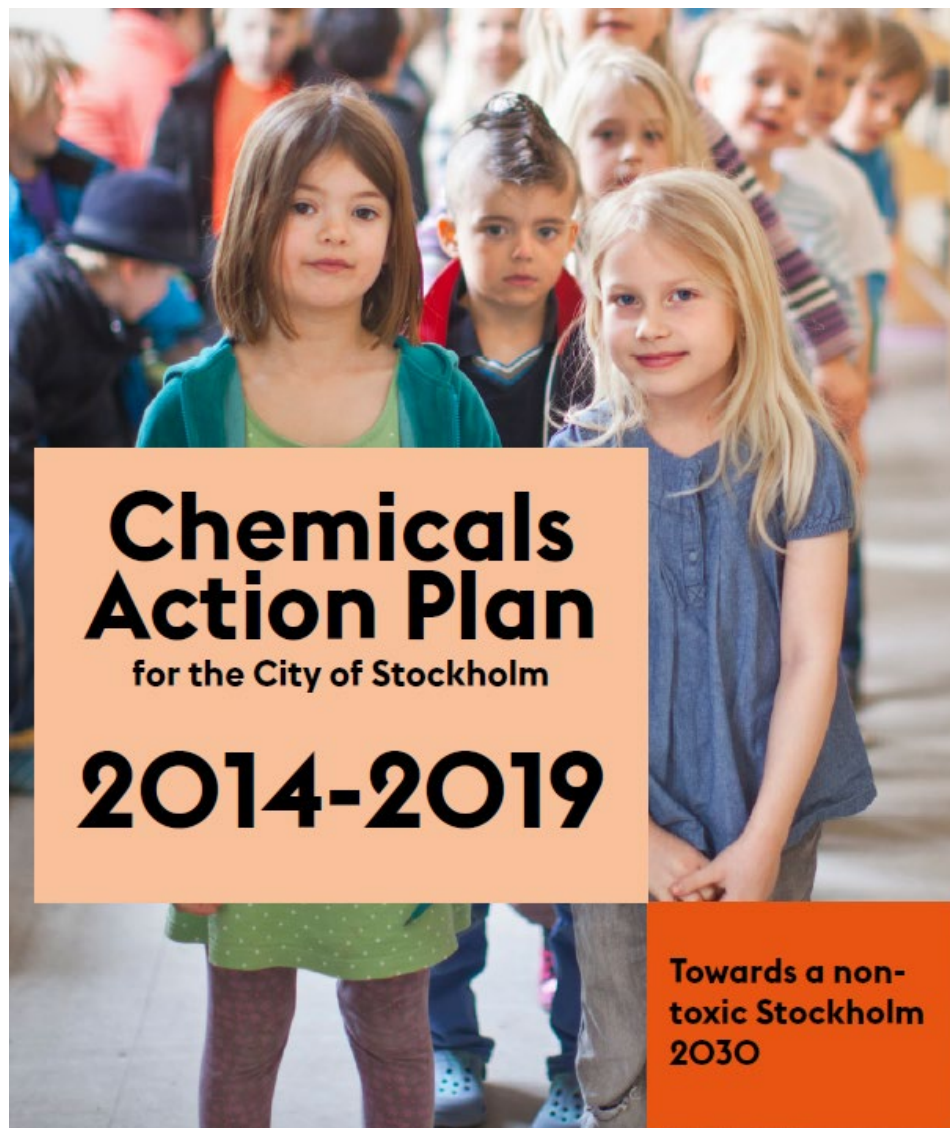
Investment on advanced treatment??

M. Komulainen

Kaikki lähti Tukholmasta

- Ruotsissa kansallinen Non-toxic environment -tavoite
- Samanlaisia kemikaalitoimenpideohjelmiä myös mm. Västeråsilla
- Baltian maissa on toteutettu viime vuosina kuluttajakampanjoita haitallisista aineista (kansalaisjärjestöt)

Kaikki lähti Tukholmasta

Haitallisia aineita huomioidaan:

- Hankinnat
- Rakennusmateriaalit
- Monitorointi
- Tiedonvälitys ja tuki

Vision

- Articles and chemical products that are used in the City of Stockholm's operations do not contain any substances that pose a risk to humans or the environment.

Actions

		When	Responsible
3.1	Information regarding the content of substances on the EU Candidate List shall be requested in all procurement of articles.	Continuously from 2015	The Service Administration, procuring administration or company, with support from the Chemicals Centre
3.2	For procurement areas where criteria from the Swedish Competition Authority exist, these shall be used.	Continuously from 2015	The Service Administration, procuring administration or company, with support from the Chemicals Centre
3.3	If the procured product will be used in particularly sensitive applications, specific criteria should be used in order to ensure that phase-out substances and relevant priority risk-reduction substances are not present.	Continuously from 2015	The Service Administration, procuring administration or company, with support from the Chemicals Centre
3.4	A systematic follow-up of requirements set in procurement criteria shall be carried out in prioritized areas.	Continuously from 2015	The Service Administration, procuring administration or company, with support from the Chemicals Centre
3.5	If the follow-up shows that the criteria have not been fulfilled, sanctions shall be put in place according to the procedures which are used concerning other contract breaches.	Continuously from 2015	The Service Administration, procuring administration or company
3.6	Procurers and other relevant staff in the City's operational units shall be offered necessary training concerning chemicals and the criteria.	Continuously from 2015	The Chemicals Centre in cooperation with the City Executive Office – procurement and competition

Actions marked in orange are aimed at the prioritised area "children's exposure"

Ajatuksia siitä missä voitaisiin toimia

- **Aineet ja niiden esiintyvyys kaupunkiympäristössä**
- **Kaupungin oma toiminta**
- Yritysten toiminta
- Asukkaiden tietoisuuden lisääminen

- 8 kuntaa: Stockholm, Västerås, Turku, Pärnu, Riga, Kaunas District, Šilalė ja Gdańsk

Miksi kemikaaliviisaat hankinnat

- miksi teema otettiin tarkasteluun Turussa

- 14 % EU:n bruttokansantuotteesta (EUR 1.8 trillion) julkisiin hankintoihin → iso ostovoima ja verorahojen käyttö tarkoittaa sitä, että julkisilla organisaatioilla kuten kunnilla on tavallista kuluttajaa suurempi vastuu siitä mitä ostaa
- **Jätteen ja sivuvirtojen hyötykäyttö on kiertotalouden kannalta merkittävä potentiaali, mutta tuotteiden sisältämät tai uudelleen käytössä muodostuvat haitalliset aineet voivat toisaalta aiheuttaa merkittäviä riskejä.***
- **Haitalliset aineet kannattaa huomioida jo materiaaleja/tuotteita hankittaessa → eivät joudu materiaalien mukaan kiertoon**
- Kemikaaliviisailla julkisilla hankinnoilla voidaan vaikuttaa markkinoihin ja edistää turvallisempien tuotteiden saatavuutta sekä tukea kestävämpää kuluttamista
- Kemikaaliviisaat hankinnat tukevat kiertotalouden lisäksi ihmisen ja ympäristö terveyttä.

* Sari Kauppi (SYKE) , Johdatus haitallisiin aineisiin resurssitehokkaissa hankinnoissa

Jos kemikaalia ei ole lainsäädännöllä kielletty, niin eikö sen silloin pitäisi lähtökohtaisesti olla turvallinen?

- Aineiden kieltäminen lainsäädännön kautta on vaativa ja hidas prosessi, joka vaatii todella vahvaa näyttöä kemikaalin ympäristö- ja/tai terveyshaitoista.
- Haittavaikutusten tutkiminen ja todistaminen on erittäin vaikeaa, **siksi nykyäänkin on käytössä lukuisia kemikaaleja, joiden haitallisuudesta on näyttöä**, mutta joiden osalta tutkimustieto ei ole vielä niin aukotonta, että aine saataisiin kiellettyä.
- Kuluttajilla ja hankintaorganisaatioilla on kuitenkin **oikeus halutessaan noudattaa varovaisuusperiaatetta** ja vaatia tuotteita, joissa ei esiinny haitallisiksi epäiltyjä aineita.

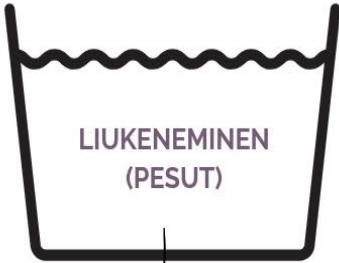
Onko nykyisissä markkinoilla olevissa tuotteissa kiellettyjä haitallisia aineita?

- Monien haitallisten aineiden käyttö on kielletty EU alueella mm. REACH säädösten puitteissa. → EUn ulkopuolella valmistettuja valmiita tuotteita tai materiaaleja REACH ei yleensä koske. Tällaisissa tuotteissa saattaa esiintyä EUssa kiellettyjä aineita ilman, että ne silti olisivat laittomia.
- Kemikaalien valvonta ja testaaminen valmiissa tuotteissa ja materiaaleissa on erittäin kallista ja siksi mikään viranomais ei testaa tuotteita järjestelmällisesti. → ”pistokokeissa” kiellettyjä vaarallisia aineita sisältäviä tuotteita on paljon.
- Tutkimuksissa on myös ilmennyt, että tällä hetkellä valmistettavat tuotteet sisältävät pääsääntöisesti vähemmän haitallisia aineita kuin yli 10 vuotta sitten valmistetut tuotteet.

ESIMERKKI

TEKSTIILIKEMIKAALIEN KULKEUTUMINEN

JÄTEVEDENPUHDISTAMO

LIETE

PUHDISTETTU
JÄTEVESI

VILJELYMAA

VESISTÖT

KALA, TUOTANTOELÄIMET

RAVINTO

HUONEILMA

HENGITYS

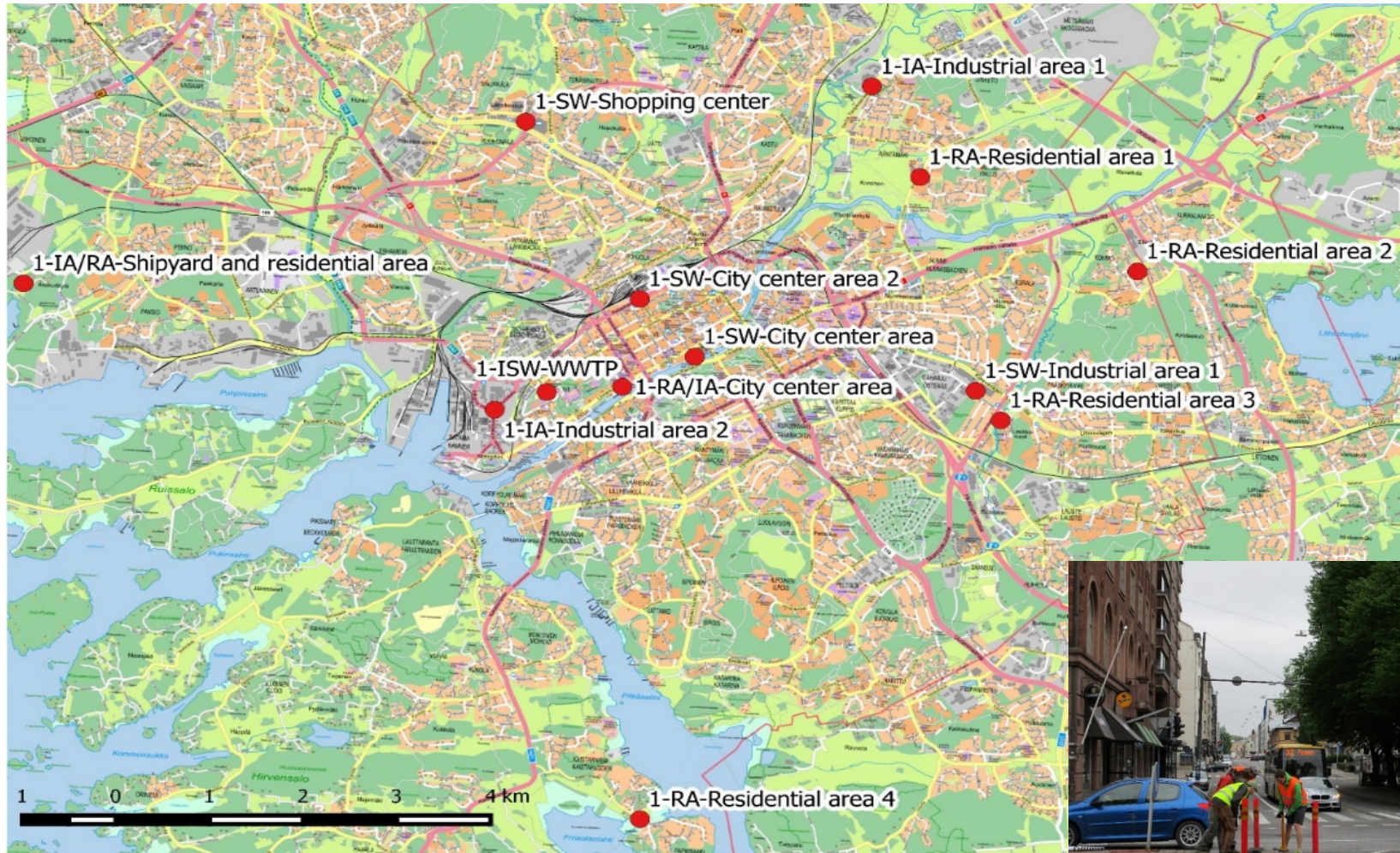
HUONEPÖLY
(SIS. TEKSTIILIKUITUJA)

NIELEMINEN, NUOLEMINEN,
IHOKONTAKTI

Haitalliset aineet kaupunkiympäristössä

Jätevesistä ja hulevesistä otettiin näytteitä ja niistä analysoitiin tiettyjä haitallisia aineita

Haitalliset aineiden analysointi jäte- ja hulevesinäytteistä

- Näytteistä analysoitiin laaja kirjo aineita, kuten ftalaatteja, perfluorattuja yhdisteitä, metalleja, alkyyliifenoleja ja lääkaineita
- Koska näytteenottokertoja oli vain yksi, ei kartoituksella pyritty samaan kvantitatiivista tietoa, vaan enemmän tyypittämään eri kemikaalien päästölähteitä
- Turussa tuloksiin yhdistettiin myös muissa hankkeissa otettuja hulevesianalyysejä ja Kakolanmäen seurantatietoa
- Lisäksi koottiin olemassa olevaa tietoa haitta-aineista ja niiden pitoisuuksista Turun ympäristössä

Haitallisia aineita on tuhansia -Mistä lähteä liikkeelle?

Prioriteettiaineiden valintaan voidaan käyttää esimerkiksi kolmea yleistä kriteeriä:

1. Aine on todennäköisesti riski ympäristölle tai ihmisen terveydelle.
2. Ainetta löytyy paikallisesta ympäristöstä tai on syytä olettaa, että se aiheuttaisi alueella riskin. Kuntakohtaisesti voidaan selvittää, mitä ainepitoisuuksia esimerkiksi jätevesistä tai vesistöistä löytyy.
3. Kuntien toimet vaikuttavat sen esiintymiseen alueella.

Turun prioriteettiaineet

Aine/ Aineryhmä	Perustelu
Perfluoratut alkyyliaineet (PFAS)	On löydetty kaloista, ympäristönäytteistä, lietteistä ja jätevesistä. Pysyviä, kertyviä ja myrkyllisiä. Rajoitusmahdollisuuksia mm. tekstiileissä, kalusteissa, maaleissa, pintakäsittelyaineissa, sammutusvaahdoissa, astioissa.
Alkyylifenolit (NP, NPE)	Lisääntymiselle vaarallisia, pysyviä, kertyviä myrkkijä. Rajoitusmahdollisuuksia mm. tekstiileissä, kalusteissa pesuaineissa, rakennustarvikkeissa.
Ftalaatit ((DEHP, DBP, DIBP ja BBP)	DEHP luokiteltu vaaralliseksi prioriteettiaineeksi, hormonihäiritsijöitä, eivät kovin pysyviä. Rajoitusmahdollisuuksia esim. leluissa, askartelumaleissa, tekstiileissä, muovituotteissa, kuntoiluvälineissä.
Bisfenoli A	Lisääntymiselle vaarallinen, ei kovin pysyvä yhdiste. Esiintyy yleisesti jätevesissä ja ympäristössä. Rajoitusmahdollisuudet liittyvät mm. muovi- ja kertakäyttötuotteiden hankintaan.
Polybromatut palonestoaineet	Hormonihäiritsijöitä, pysyviä, kertyviä myrkkijä. Rajoitusmahdollisuuksia mm. tekstiilien ja kalusteiden kierrätyksessä ja hankinnoissa.
Kromi (Cr), Kupari (Cu)	Haitallista ihmisille, eläimille ja kasveille ja voi aiheuttaa syöpää. Turun hulevesistä mitattu korkeita pitoisuuksia. Rajoitusmahdollisuudet liittyvät mm. hulevesien hallintaan.
Tributyylitina (TBT)	Turun rannikkoalueen sedimenteissä suuria pitoisuuksia. mm. Lisääntymiselle vaarallista, pysyvää. Hallintamahdollisuuksia liittyen ruoppauksiin, läjityksiin ja laivojen pesuihin.

Hankkijoiden koulutus

- Hankintakeskukset henkilökunnalle tarjottiin koulutusta liittyen Turun prioriteettiaineisiin
 - aineen aiheuttamat riskit terveydelle ja ympäristölle
 - millaisissa tuotteissa ainetta voi esiintyä
 - millaisia valmiita kriteereitä on olemassa, joilla voidaan ainetta rajoittaa/kieltää

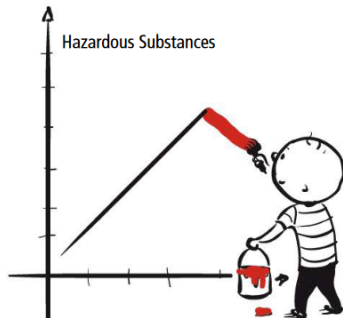
Toimenpiteiden kohdentaminen

- Kohderyhmä: lapset ja nuoret
- Hankinnat: kalusteet sekä maalit ja maalaustarvikkeet

GUIDELINES FOR

Toxin Free Preschools

Päätökset hankintapiloteista, mitä on tulossa JA

[About this site](#) | [Contact](#) | [Sitemap](#) | [Search](#) | [Legal notice](#) | [Cookies](#) | [English \(en\)](#)

ENVIRONMENT

European Commission > Environment > Green Public Procurement > Criteria >

[Home](#) | [About us](#) | [Policies](#) | [Funding](#) | [Legal compliance](#) | [News & outreach](#)

- Green Public Procurement
- News and Events
- About GPP
- GPP Criteria
 - Background and approach
 - [EU GPP Criteria](#)
 - Process for setting criteria
 - Criteria development workplan
- GPP Good Practice
- Legal Framework
- Policy Framework
- GPP Advisory Group
- National Action Plans
- GPP Projects and Toolkit
- FAQs
- Publications
- Studies
- Useful links

EU GPP criteria

The EU GPP criteria are developed to facilitate the inclusion of green requirements in public tender documents. While the adopted EU GPP criteria aim to reach a good balance between environmental performance, cost considerations, market availability and ease of verification, procuring authorities choose, according to their needs and ambition level, to include all or only certain requirements in tender documents.

NEW Cleaning products and services

- [Technical background report](#)
- [EU GPP criteria](#) (published in 2018)

bg cs es da de et el en fr fi it lv hu
hr hu mt pt ro sk sl si sv

Computer and monitors

- [Technical Background Report](#)
- [EU GPP criteria](#) (published in 2016)

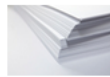
bg cs es da de et el en fr fi it lv
hu mt pt ro sk sl si sv

Copying and graphic paper

- [Technical background report](#)
- [EU GPP criteria](#) (published in 2008)

bg cs es da de et el en fr fi it lv hu
mt pt ro sk sl si sv

Electrical and Electronic Equipment used in the Health Care Sector

- [Technical Background Report](#)
- [EU GPP criteria](#) (published in 2014)

bg cs es da de et el en fr hr it lv
mt pt ro sk sl si sv

CONTACT

If you need assistance on matters of public procurement or have questions about The National

Electricity

- [Technical background report](#)
- [EU GPP criteria](#) (published in 2012)

bg cs es da de et el en fr fi it lv hu
mt pt ro sk sl si sv

Food and Catering services (currently under revision)

- [Technical background report](#)
- [EU GPP criteria](#) (published in 2008)

bg cs es da de et el en fr fi it lv hu mt
nl pt ro sk sl si sv

Furniture

- [Technical background report](#)
- [EU GPP criteria](#) (published in 2017)

bg cs es da de et el en fr fi it lv hu
mt pt ro sk sl si sv

Gardening products and services

- [Technical background report](#)
- [EU GPP criteria](#) (published in 2012)

bg cs es da de et el en fr fi it lv hu mt
nl pt ro sk sl si sv

[På Svenska](#) | [Press](#) | [Contact us](#) | [About us](#) | [Requirement wizard](#)

The National Agency for Public Procurement

Start

Search on site

[PUBLIC PROCUREMENT](#) | [SUSTAINABLE PUBLIC PROCUREMENT](#) | [SUBJECT AREAS](#)

[Sustainable public procurement](#) > [Sustainability criteria](#)

Sustainable public procurement

- [Sustainability criteria](#)
- [About the criteria](#)
- [Why sustainable procurement](#)

Sustainability criteria

Procurement is a financial instrument that local governments hold which can be used to achieve environmental and other public policy goals. In our criteria library you can find proposals for environmental and social requirements to be used when purchasing goods, services and work contracts. There are three levels of environmental criteria; basic, advanced and spearhead. They are voluntary and free to use.

Select product area

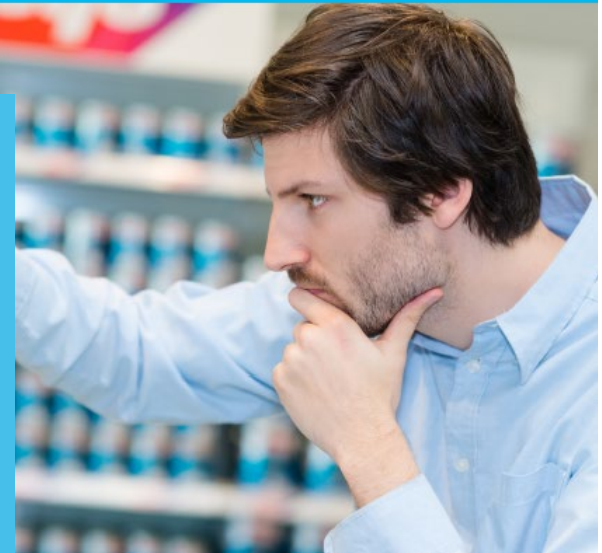
Click the plus sign to display the product groups of the area or on the text to learn more about the area.

- [+ IT and Telecom](#)
- [+ Food](#)
- [+ Building and property](#)
- [+ Nursing and care](#)
- [+ Cleaning and chemicals](#)
- [+ Toxic-free preschool](#)
- [+ Vehicles and transport](#)
- [+ Labour law requirements](#)
- [+ Office and textiles](#)

<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/en/sustainable-public-procurement/sustainable-procurement-criteria/>

http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

Haitalliset aineet tulee olla koko kaupungin agendalla

Helsingin ja Turun Itämerihaasteen toimenpideohjelma

HAITALLISET AINEET

39. Kiertotalouden edistämiseksi ja ympäristön kemikalisoitumisen saamiseksi hallintaan
- a) Helsinki: määritetään haitalliset ns. prioriteettiaineet
 - b) Turku: ohjeistetaan jo määritetyn prioriteettiainelistan (ks. taulukko alla) käyttöön esim. hankinnoissa
 - c) Turku: otetaan käyttöön Kemikaaliviisaan hankkijan opas
 - d) selvitetään haitallisten aineiden lähteitä ja huuhtoutumista vesiympäristöön sekä esiintymistä vesistöissä, esim. asuminen, teollisuus, liikenne, roskaantuminen, mikroroskat, rakentaminen
 - e) järjestetään ekotukihenkilöiden täydennyskoulutuksia haitallisista aineista
 - f) Turku: Selvitetään puhdistamolle tulevan jäteveden korkeiden nonyylifenolipitoisuuksien lähteitä

40. Kehitetään teollisuuden riskienhallintaa vesienkäytössä ja kuormittavien aineiden päästämässä viemäriverkostoon (varautuminen ja torjunta) mm. teollisuusjätevesisopimusten avulla ja kehittämällä yhteistyökäytäntöjä puhdistamoiden, teollisuuden ja ympäristöviranomaisten välillä

41. Osallistutaan selvityshankkeisiin koskien jätevesien ja jätevesilietteiden sisältämiä haitta-aineita ja niiden vähentämismahdollisuuksia

42. Kemiallisten torjunta-aineiden käyttö rikkakasvien ja tuhohyönteisten torjuntaan puisto- ja viheralueilla rajoitetaan välttämättömpään, pyritään luonnonmukaiseen torjuntaan sekä etsitään ja otetaan käyttöön hyväksi havaittuja vaihtoehtoisia menetelmiä

43. Turku: Turun kaupungin ja Turun Sataman ruoppausmassojen läjityksen osalta siirrytään meriläjityksistä vaihtoehtoihin läjitysratkaisuihin vuoteen 2024 mennessä

44. Turku: Selvitetään sedimenttien laatu aina kun kaupunkien pienvesen satamissa ruopataan

45. Hulevesien laatu

- a) Turku: Tehdään selvityksiä hulevesien laadusta ja tiedotetaan asiasta
- b) Turku: Määritetään hulevesien käsittelytarve ja harkitaan puhdistusmääräyksien tarkennuksia kaupunkien ympäristönsuojelumääräyksiin tai rakennusmääräyksiin

Esimerkkejä hankintatyökaluista ja siitä miten haitallisia aineita voidaan huomioida

Turun kaupungin ja kalusteyritysten markkinavuoropuheluprosessi

Kalusteet kouluihin ja päiväkoteihin (=monitoimitaloihin)

- Olemassa olevien kriteerien kartoitus (EU GPP & Ruotsin kansalliset kriteerit & Joutsenmerkkikriteerit)
- Kysely 1 ja 2 kriteerien täyttymisestä

Kriteerien valinta

B. Procurement of new furniture	
Core criteria	Comprehensive criteria
TECHNICAL SPECIFICATIONS	
TS1: Sourcing of legal timber for furniture production <i>(same for core and comprehensive)</i>	
All timber used in furniture ³ to be supplied under the contract must be legally harvested in accordance with Regulation (EU) 995/2010 (the 'EU Timber Regulation') ⁴ .	
Any timber or timber products not covered by the Regulation (EU) 995/2010 should be either covered by FLEGT licences, covered by relevant CITES permits and certificates or subject to a due diligence system implemented by the tenderer which provides information on the country of harvest, species, quantities, supplier details and information on compliance with relevant national legislation. Where a risk of illegal timber in the supply chain is identified, the due diligence system should define procedures for mitigating this risk.	
Verification:	
A declaration that only timber from legal sources will be used in the furniture product (see CPC1 below).	
CONTRACT PERFORMANCE CLAUSE	
CPC1. Sourcing of legal timber	
<i>(Same requirements for Core and Comprehensive criteria. When possible it is recommended that spot checks be carried out in cooperation with the competent authority responsible for implementation of Regulation (EU) 995/2010)</i>	
The contracting authority is entitled to carry out spot checks regarding compliance with Technical Specification TS1 for all or a specified sub-set of the wood-containing furniture products used under the contract. Upon request, the contractor should provide evidence to demonstrate compliance with the EU Timber Regulation:	
In most cases – where the contractor is not the company first placing timber or timber products on the EU market but obtains such products from others (defined as a 'trader' ⁵ in Regulation 995/2010), the contractor should provide the following information in respect of timber or timber products to be verified during the spot check:	
<ul style="list-style-type: none">- The operators or the traders who have supplied the timber and timber products used in the piece of furniture;- Documents or other information indicating compliance of those timber products with the applicable legislation⁶;- Evidence of the risk assessment and mitigation procedures put in place in accordance with Article 6(1) (b) and (c) of Regulation (EU) 995 of 2010.	
In cases where the contractor places timber or wood-containing furniture products for the first time on the EU market (defined as an 'operator' ⁷ in Regulation 995/2010), the contractor should provide the following information in respect of timber or timber products covered by the spot check:	

Kriteereistä valittiin haitallisia aineita koskevat kriteerit
Kyselyä varten kriteerit suomennettiin ja pilkottiin osiin
Nyt kriteerit löytyvät myös suomeksi!!

Kysely

- Lasten ja nuorten käyttämät kalusteet
- Toimistokalusteet esim. koulujen ja päiväkotien henkilökunnalle
- Julkaistiin HILMAssa

Kalusteet: toimistotilat (esim. monitoimitalojen tai koulujen henkilökunnan työhuoneet)

Kysytyt kriteerit on poimittu EU tasolla laaditusta huonekalujen GPP-kriteeristöä (EU Green Public Procurement criteria for Furniture), jonka tarkoituksena on alentaa huonekaluhankintojen ympäristövaikutuksia. Asiayhteyden takia tällä tietopyynnöllä selvitetään ainoastaan GPP-kriteeristön haitallisia aineita koskevaa osuutta.

Kokonaisuudessaan kriteeri löytyy täältä:

http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/toolkit/furniture_gpp.pdf

Vaatimukset 6-12 koskevat ainoastaan verhoiltuja huonekaluja.

1) Puulevyjen formaldehydipäästöt

Formaldehydipohjaisia hartseja käyttämällä valmistettujen puulevyjen formaldehydipäästöjen on oltava standardin EN 13986 liitteen B, E1 kynnysarvon mukaisia tai sitä alempia, $\leq 0,124 \text{ mg/m}^3$ ilmaa tai $\leq 3,5 \text{ mg/m}^2\text{h}$ (testausmenetelmästä riippuen). Vaatimus koskee kaikkia puulevyjä kaikissa käytetyissä muodoissa (pinnoittamattomat, maalatut, viilutetut, pinnoitetut).

Esitetty kriteeri täyttyy/ei täyty/ täyttyy osittain, miten?

2) Puu- ja metalliosien pinnoitteet

Pinnoittamiseen käytettävät tuotteet eivät saa sisältää vaarallisia aineita, jotka on asetuksen (EY) N:o 1272/2008¹ mukaan luokiteltu:

- syöpää aiheuttaviksi (H351, H350, H350i),
- perimää muuttaviksi (H340, H341),
- lisääntymiselimistölle haitallisiksi (H360, H360F, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df, H361f, H361d, H361fd, H362),
- välittömästi myrkyllisiksi (H300, H304, H310, H330),
- elinikäisen myrkyllisyyden aiheuttaviksi (H370, H372)
- erittäin myrkyllistä vesiliöille (H400, H410).

Pinnoittamiseen käytetyt tuotteet eivät saa sisältää lisäaineita joissa on kadmiumia, lyijyä, kuusiarvoista kromia, elohopeaa, arsenikkia tai seleeniä pitoisuuksina, jotka ylittävät 0,010 painoprosenttia.

Esitetty kriteeri täyttyy/ei täyty/ täyttyy osittain, miten?

Kaksi infopäivää kalustetoimittajille ja muille sidosryhmille

1.6.2018

- Perustelut, miksi Turku on kiinnostunut haitallisista aineista kalusteissa

3.12.2018

- Kyselyiden vastausten läpikäynti
- Kevät 2019 → kriteerien valinta

→ 1 ½ vuoden prosessi

- Toinen kysely: Joutsenmerkin kriteerit + Ruotsin kansallisia kriteereitä (tarvitaan vielä lisää vastauksia)

Kysely lelu- ja toimintaväline toimittajille

- Kysely oli lelut- ja toimintavälineet hankinnan tarjouspyynnön liitteenä.
- 4 tarjousta ja 4 vastausta

Kriteerejä

- Swedish National Agency for Public Procurement

Quality assurance procedures	Qualification requirement
Antimicrobial substances in toys and hobby material	Technical specification
Content of fragrances in toys and hobby material	Technical specification
Restriction of Bisphenol A in toys	Technical specification
Content of phthalates in toys and hobby material	Technical specification
Migration of nitrosamines from toys	Technical specification
Migration of lead from toys and hobby material	Technical specification
Content of flame retardants in toys and hobby material	Technical specification
Content of formaldehyde in toys	Technical specification
Content of dyes in toys	Technical specification
Content of Substances of Very High Concern (the Candidate List) in toys and hobby material	Special contract terms
Socially responsible production	Special contract terms

Stockholm: *We have two major companies that offers toys for the public market and both companies were involved in the development of the criteria and "accepted the level".*

Bisfenoli A

Criteria type:

Technical specification

Bisphenol A, CAS: 80-05-7, shall not migrate from the tendered products¹ at levels above 0.1 mg/l saliva simulant.

¹The requirement comprise products, including hobby material, which are designed or intended, whether or not exclusively, for use in play by children under 14 years of age.

+ Verification

+ Motive

Valtioneuvoston
asetuksessa raja-
arvo koskee alle 36
kk lasten leluja

Kaikki toimittajat
kertoivat
kriteerien
täyttyvän.

Information for the contractor

The SIS standards SS-EN 71-10:2005 and SS-EN 71-11:2005 specify how to test the migration of BPA in order to fulfil future requirements of the Toy Safety Directive. The standards are available to purchase from

www.sis.se.

Maalit ja maalaustarvikkeet

- Maalit käytössä kouluissa ja työpajoissa
- Kartoitettiin maalien tukkumyyjiltä tiettyjen tuoteryhmien maalien vastaavuutta EU:n GPP kriteereihin ja Joutsenmerkin kriteereihin.
- Vastauksista kävi ilmi että kriteereiden välillä on pieniä eroja ja testaukset ei välttämättä ole tehty GPP kriteerin vaatimusten mukaan vaan esim. Joutsenmerkin vaatimusten mukaan.

Hyvinkään ekomerkityn päiväkodin hankinta

- Ensimmäinen Joutsenmerkitty päiväkoti Suomessa
- 200 lapselle (Hyvinkään suurin)
- Budjetti 6,5 ME
- Hankinnan tavoitteet:
 - Terve rakennus joka ei tarvitse heti korjausta
 - Vähäinen energian käyttö
 - Muita ympäristönäkökohtia esiin ottava
- Tietopyyntö HILMAssa
 - Tarkoituksen tiedustella mitä yrityksillä olisi tarjolla ja kysyttiin myös mm. onko haluja ja kompetenssia rakentaa joutsenkriteerien mukainen päiväkoti

Hyvinkään ekomerkityn päiväkodin hankinta

- Huomattiin, että joutsenkriteerien mukainen rakentaminen tuo kaikki projektille halutut tavoitteet
- Kaikki vastanneet yritykset kutsuttiin kahdenkeskisiin tapaamisiin
→ käytiin joutsenmerkin hankalimpia kriteereitä läpi ja tarkennettiin puolin ja toisin
- Tarjouspyyntö: joutsenkriteerin mukaan rakennettu päiväkot
- Odotettu määrä tarjouksia
- Kustannukset sopivat budjettiin

- Hankkijan näkökulmasta tarvitsi seurata, että esim. käytetyt materiaalit olivat hyväksytyt Motivan toimesta (joutsenkriteerit täyttyivät)
- Ei tarvinnut erikseen miettiä esim. formaldehydien rajoituksia levyissä, ftalaatteja lattiapinnoissa, liimojen haitallisia päästöjä...

Oppaita

Kemikaaliviisaan hankkijan opas

Turun kaupungin julkaisu 2018

TURKU AMK
TURKU UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

118

Oppimateriaaleja

Katja Kontturi, Sonja Lankiniemi ja Hannamaria Yliruusi

Kemikaaliviisaat julkiset hankinnat – opas kunnille

European Regional Development Fund

NONHAZCITY

NONHAZCITY

GUIDE FOR CHEMICAL SMART PUBLIC PROCUREMENT

KATJA KONTTURI, SONJA LANKINIEMI, HANNAMARIA YLIRUUSI

Yhteenveto

- Haitallisten aineiden päästöjä voidaan vähentää hankinnoissa ne huomioimalla
- Haitallisten aineiden vähentäminen tulisi olla koko kaupungin agendalla → työmääräys hankkijoille
- Haitallisista aineista ja niiden riskeistä tarvitaan koulutusta
- Toimenpiteet kannattaa rajata (aineiden, kohderyhmän ja hankintojen priorisointi)
- Markkinavuoropuhelu auttaa ajankohtaisen tiedon saamisessa
- Käytä valmiita kriteereitä ja ekomerkkiä

Linkkejä:

- Turun Kemikaaliviisaan hankkijan opas
https://issuu.com/turunviestinta/docs/kemikaaliviisaan_hankkijan_opas
- Guide for Chemical Smart Public Procurement (EN)
<http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522166975.pdf>
- Turun ja Helsingin Itämerihaasteen toimenpideohjelma
http://www.itamerihaaste.net/files/2045/Itamerihaaste-tpo_2018_210x210_FINAL_251018_web.pdf
- Procurement of a Nordic Swan Ecolabelled preschool building in Hyvinkää, Inkeri Kontiola, (EN) <https://drive.google.com/file/d/0B-pgll7dqEPXT1U3Q1gzTE5tdIk/view>
- Kamikaaliviisaat julkiset hankinnat –opas kunnille
<http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522166982.pdf>
- Webinaari 24.1.2019 Johdatus haitallisiin aineisiin resurssitehokkaissa hankinnoissa [http://www.materiaalitkiertoon.fi/fi-FI/Tyokalut/Julkiset_hankinnat/Haitalliset_aineet_resurssitehokkaissa_hankinnoissa/Haitalliset_aineet_resurssitehokkaissa_h\(49093\)](http://www.materiaalitkiertoon.fi/fi-FI/Tyokalut/Julkiset_hankinnat/Haitalliset_aineet_resurssitehokkaissa_hankinnoissa/Haitalliset_aineet_resurssitehokkaissa_h(49093))
- Västeråsin laatima ohjeistus haitallisten aineiden vähentämisestä päiväkodeissa (EN) <http://nonhazcity.eu/municipality/information-materials/>

NonHazCity

Innovative management solutions for minimizing emissions of hazardous substances from urban areas in the Baltic Sea Region

- hankkeelle on myönnetty Itämeristrategian lippulaivaprojekti -status
- Hankkeen kesto: 03/2016 – 02/2019
- Kokonaisbudjetti: 3.5 M€
- Rahoittajat Interreg Baltic Sea Region ja TEM
- <http://nonhazcity.eu/>

- ”CIRCWASTE – Kohti kiertotaloutta”

- seitsenvuotinen hanke, joka edistää:

- materiaalivirtojen tehokasta käyttöä,
jätteen synnyn ehkäisyä ja materiaalien
kierrätystä.

- Tavoitteena on luotsata Suomea kohti kiertotaloutta ja toteuttaa valtakunnallista jätesuunnitelmaa.

- CIRCWASTE on 20 kumppanin ja 10 osarahoittajan luomus, jonka koordinaattorina toimii Suomen ympäristökeskus.

Hanke saa suuren osan rahoituksesta Euroopan komission LIFE-ohjelmasta.